

Toezicht kermisattracties

Inspectieresultaten 2014 en 2015

De NVWA houdt toezicht op de naleving van de veiligheidsregels door Kermisexploitanten. Omdat niet elke exploitant op iedere kermis te controleren is, vindt dit toezicht voornamelijk plaats op basis van signalen. Die signalen kunnen afkomstig zijn van derden maar komen ook voort uit risicogericht

toezicht. De inspectieresultaten geven dan ook geen representatief beeld van alle kermissen of exploitanten. In deze factsheet worden de resultaten van het toezicht in de periode 2014 en 2015 weergegeven.

Aanleiding

Attractietoestellen worden steeds groter, sneller en hoger; ze moeten immers voldoende aantrekkelijk en sensationeel zijn om publiek te trekken. Daarmee nemen ook de potentiële risico's toe. Een goede veiligheidsborging is daarom belangrijk.

Risico's

Hoewel het in de meeste gevallen goed gaat kunnen de gevolgen bij het niet naleven van de wettelijke regels of onjuist gebruik van een attractie groot zijn. Onderdelen kunnen afbreken, constructies kunnen onjuist zijn of falen, veiligheidsbeugels kunnen haperen of attracties kunnen door onjuiste opstelling omvallen. Dit kan grote gevolgen hebben voor gebruikers of omstanders van attracties, bijvoorbeeld vallen, beknellen of in de ernstigste gevallen amputatie of overlijden.

Risicobeheersing

De wet schrijft voor dat iedere attractie door een door de overheid aangewezen Keuringsinstantie (AKI) moet worden gekeurd. Hiervan wordt een certificaat verstrekt. Daarna moet iedere attractie jaarlijks een periodieke keuring door een AKI ondergaan. Ook moet iedere attractie na verplaatsing vóór ingebruikname door de exploitant worden gekeurd (opstellingskeuring) en moet de exploitant dit kunnen aantonen. Tenslotte geldt dat de exploitant een onderhoudsdossier moet bijhouden.

De NVWA houdt zowel toezicht op de naleving van deze regels door de exploitant als op het functioneren van de AKI's.

Resultaten in het kort

Er zijn in Nederland naar schatting 1000 kermisattracties in gebruik. Bij administratieve veiligheidscontroles door de NVWA bij 22 ondernemers (verantwoordelijk voor ca. 220 attracties) voorafgaand aan het kermisseizoen werden geen onvolkomenheden geconstateerd. Bij 124 feitelijke geïnspecteerde attracties op de kermis bleken er 34 zodanig niet aan de eisen te voldoen dat een corrigerende maatregel diende te worden genomen. Alle kermisinspecties vonden plaats naar aanleiding van signalen over het vermoeden van onveiligheid.

Werkwijze

De NVWA voert twee soorten inspecties uit op kermisattracties. Bij een *thuisinspectie* controleert de NVWA attracties in de wintermaanden, ze zijn dan in stalling en niet in gebruik.

Bij een *kermisinspectie* controleert aanleidinggericht. Dat wil zeggen dat de NVWA die attracties inspecteert waarvan zij een vermoeden heeft dat deze mogelijk niet aan de veiligheidseisen voldoen. Dit vermoeden kan zijn gebaseerd op informatie van derden maar ook op bevindingen die bijvoorbeeld uit de thuisinspecties naar voren zijn gekomen en andere toezichtactiviteiten zoals het in kaart gebrachte recidive gedrag van een bepaalde exploitant.

Thuisinspectie

Kermisexploitanten met meerdere attracties worden in de wintermaanden januari tot en met maart bezocht. De NVWA controleert of de exploitant over een afdoende beheersysteem beschikt dat wordt toegepast om de veiligheid van attracties te waarborgen. Bij zo'n controle kijkt de inspecteur voornamelijk naar de keuringscertificaten, de onderhoudsregistratie, de kwalificaties van personeel, de resultaten van de door de exploitant zelf uitgevoerde inspecties en hoe wordt omgegaan met veiligheidsklachten. Als dat allemaal in orde is, inspecteert de NVWA die attracties niet meer tijdens het kermisseizoen. Alleen bij klachten en ongevallen inspecteert de NVWA attracties van deze exploitanten nogmaals op de kermis.

Kermisinspectie

De NVWA inspecteert de veiligheid van attracties op de kermis naar aanleiding van klachten, meldingen, ongevallen of afkeurberichten van de Aki's. Ook attracties van niet in Nederland gevestigde exploitanten zijn aanleiding voor een inspectie. De NVWA controleert tijdens een kermisinspectie de volgende wettelijke veiligheidseisen:

- aanwezigheid geldig keuringscertificaat;
- aanmelding van de attractie bij de NVWA;
- uitvoering en registratie van de opstellingsinspectie;
- veilige opbouw en bediening van de attractie;
- de technische staat van de attractie;
- registratie van beheerverplichtingen (logboeken).

Resultaten¹

Thuisinspecties

Alle kermisattracties die tijdens de 22 thuisinspecties zijn gecontroleerd, voldeden aan de beoordeelde eisen. De exploitanten toonden aan dat zij over een deugdelijk beheersysteem beschikken en dat ook adequaat toepassen. Het aantal kermisattracties per geïnspecteerde locatie varieerde van 2 tot 22 met een gemiddelde van ongeveer 10.

Kermisinspecties

Meldingen

Afkeuringen door AKI's zijn altijd een aanleiding voor een inspectie op de kermis. In totaal meldden de Aki's 55 keer een afkeuring bij de NVWA.

Burgers, gemeenten of kermisexploitanten hebben daarnaast ongeveer 145 meldingen gedaan bij de NVWA van mogelijk onveilige situaties.

Inspecties

In totaal zijn 149 inspecties verricht waarbij 124 kermisattracties zijn geïnspecteerd. Vaak zijn meerdere afwijkingen per attractie geconstateerd. Tabel 1 geeft het aantal bezochte exploitanten en het aantal inspecties weer waaronder de herinspecties om vast te stellen of de tijdens de eerste inspectie geconstateerde tekortkomingen zijn verholpen door de exploitant. Tabel 2 beschrijft de geconstateerde afwijkingen bij alle inspecties.

¹ De in deze paragraaf vermelde resultaten zijn gebaseerd op risicogerichte inspecties en geven daardoor geen representatief beeld van alle kermissen en attracties.

Tabel 1: Overzicht aantal exploitanten en inspecties.

aantal exploitanten	aantal keer bezocht	aantal inspecties
105	1	105
15	2	30
2	3	6
2	4	8
124		149

Technische staat

Tijdens twee inspecties werd geconstateerd dat de veiligheidsbeugels niet aan de eisen voldeden. Daarnaast werd bij vijf inspecties geconstateerd dat de elektrische installatie niet voldeed aan de veiligheidseisen.

Keuringscertificaat

37 Keer ontbrak een geldig keuringscertificaat, was het certificaat verlopen of niet correct. Een certificaat toont aan dat een attractie de veiligheidskeuring heeft doorstaan.

Aanmelding attractie bij de NVWA

In 11 gevallen was een attractie van een niet in Nederland gevestigde exploitant niet aangemeld bij de NVWA. 36 Keer was een nieuwe of gebruikte Nederlandse attractie bij aanschaf niet aangemeld. Omdat kermisattracties mobiel zijn is aanmelding bij de NVWA verplicht. Hierdoor kan de NVWA vooraf controleren of aan de wettelijke eisen wordt voldaan.

Opstellingsinspectie door exploitant

59 Keer werd de verplichte door de exploitant uit te voeren opstellingsinspectie niet uitgevoerd of niet geregistreerd. Dat betekent niet direct dat een attractie dan onveilig is opgebouwd, maar wel dat een aantoonbare controle door de exploitant na de opbouw ontbreekt.

Beheerverplichting

41 keer kwam het voor dat exploitanten het veilig beheer van hun attractie niet goed bij hielden in een logboek of in een technisch dossier dat bij de attractie hoort.

Ontwikkelingen.

Register attractie- en speeltoestellen (RAS)

In 2015 ontwikkelde de NVWA een geautomatiseerd systeem om attractietoestellen - en later ook speeltoestellen- te registreren.

In 2016 kunnen de Aki'shun keuringsresultaten van de attracties (het certificaat van goedkeuring) rechtstreeks in dit systeem registreren. Iedere attractie krijgt daarbij van de keuringsinstantie een uniek RAS-registratienummer.

In de loop van 2016 kunnen gemeenten die vergunning verlenen voor het plaatsen van een attractie op een kermis aan de hand van het RAS registratie nummer van de attractie dit systeem raadplegen om na te gaan of de kermisattractie waarvoor een aanvraag is ingediend ook goedgekeurd is.

Conclusie

Thuisinspecties

Bij de thuisinspecties toonden alle exploitanten van attracties aan dat zij de veiligheid van hun attracties voldoende hadden gewaarborgd.

Kermisinspecties

149 aanleidinggerichte inspecties werden verricht bij 124 kermisattracties.

Dit heeft geleid tot 34 corrigerende maatregelen, waarvan

- 6 Beschikkingen met onmiddellijke stillegging
- 1 Beschikking mbt eis tot herstel
- 6 Aankondigingen tot verzegeling
- 16 Boeterapporten
- 5 Waarschuwingen.

Tabel 2: Soort en aantallen bevindingen en maatregelen²

Inspectieresultaten	
afwijking	aantal
attractie niet aangemeld bij de NVWA	47 (36 NL, 11 niet NL)
geen geldig keuringscertificaat aanwezig	37
buitenlandse attractie had onvoldoende veiligheidswaarborg	8
registratie beheerverplichtingen van afgelopen jaren onvoldoende	41
opstellingsinspectie was niet aantoonbaar uitgevoerd	38
registratie van de opstellingsinspectie was onvoldoende	21
veiligheidsbeugels voldoen niet aan veiligheidseisen	2
elektrische installatie voldoet niet aan veiligheidseisen	5
totaal aantal afwijkingen	199
maatregel	
schriftelijk waarschuwing	5
beschikking aankondiging tot verzegeling	6
boete rapport (BR)	16
beschikking met eis tot herstel of behandeling	1
beschikking onmiddellijke verzegeling	6
totaal aantal maatregelen	34

Dit is een uitgave van:
 Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
 Catharijnesingel 59 | Postbus 43006 | 3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

April 2016

² De in deze paragraaf vermelde resultaten zijn gebaseerd op risicogerichte inspecties en geven daardoor geen representatief beeld van alle kermissen en attracties.